

6. Диспут. Большая энциклопедия / За редакцією С.Н.Южакова. – СПб, 1902. – Т.8.
7. Немов Р.С. Психология. Учебн. для студентов высш. пед. учеб. заведений: В 2-х кн.: Кн. 2: Психология образования. – М.: Просвещение: ВЛАДОС, 1994. – 496 с.

Анотація

Стаття присвячена актуальній проблемі формування та розвитку життєво-необхідної комунікативної компетентності старшокласників. До уваги пропонується опис інноваційної навчальної програми "Диспут", яка забезпечує розвиток самостійного мислення, розуміння, вміння ситуативно діяти та презентувати власну позицію. Запропонована ігрова методика може бути використана як у структурі загальноосвітніх дисциплін у старшокласників. Матеріал статті може бути корисним науковцям в галузі педагогіки, вчителям-практикам.

Аннотация

Статья посвящена актуальной проблеме формирования жизненно-необходимой коммуникативной компетентности старшеклассников. Вниманию предоставляется описание инновационной учебной программы «Диспут», которая обеспечивает развитие самостоятельного мышления, понимания, умения ситуативно действовать и презентовать собственную позицию. Предложенная игровая методика может быть использована в структуре общеобразовательных дисциплин у старшеклассников. Материал статьи может быть полезен научным сотрудникам в области педагогики, учителям-практикам.

©2007

Дроздова К.В.

**ГУМАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ДО МОНІТОРИНГУ ФІЗИЧНОГО СТАНУ ШКОЛЯРІВ**

Обґрунтовуючи поняття "гуманізація" й "гуманітаризація", дослідники відзначають, що гуманітаризація відноситься переважно до змістовно-процесуальних аспектів освітнього процесу й спрямована на перетворення цілісної картини світу – світу культури, світу людини, світу людських знань, формування гуманітарного й системного мислення [7]. Цей процес спрямований також на підвищення статусу гуманітарних дисциплін в навчальному процесі при радикальному їхньому відновленні.

Найбільш глибокий і точний зміст гуманізації освіти полягає в її конструктивному аспекті. Гуманізація в конструктивному аспекті діяльності, що виходячи із пріоритету людини як вищої цінності, а також загальнолюдських цінностей перебудовує теорію й практику й у цілому культуру. Одночасно це припускає самозміни й гармонізацію особистості кожного педагога й учня. При цьому необхідним є не тільки розробка окремих технологій, але й побудова інтегральної схеми, концептуальних основ, їхнє теоретичне обґрунтування й перевірка ступеня ефективності в процесі експериментальної реалізації.

Вирішення проблеми створення освітньо-виховної системи в сфері фізичної культури, затребуваної не тільки в сьогоденні, але й у майбутньому, може бути здійснено лише на основі цілісної концепції гуманізації, що повинна бути представлена у вигляді системи теоретичних положень, що у сукупності створює цілісне уявлення про цей феномен.

Гуманізація виховання фізичної культури обумовлена необхідністю подолання проблемної ситуації, пов'язаної з наступними протиріччями:

- між необхідністю створення сприятливих умов для формування й розвитку фізичної культури особистості майбутнього фахівця й неготовністю системи вищої освіти в повному обсязі забезпечити процес її становлення й розвитку;

- обґрунтованою необхідністю використання в навчально-виховному процесі по фізичній культурі широкого спектра вибору різних видів фізкультурно-спортивної діяльності й утворювальних технологій і недостатньої їхньої реалізації в практиці роботи вузів;

- між необхідністю творчого використання ціннісного потенціалу фізкультурно-спортивної діяльності і її репродуктивним поданням у навчально-виховному процесі з фізичної культури.

Відповідно до вищевикладеного, мета гуманізації полягає у створенні умов для розвитку системи виховання фізичної культури відповідно до особистісних інтересів і соціальних потреб, що дозволяє підвищити якість освіти, підсилити гуманізувальні функції фізичної культури й спорту у формуванні фізичної культури й здорового способу життя особистості.

Розглядаючи гуманізацію освіти як проблему, необхідно відзначити, що її актуальність обумовлена складними сучасними соціально-економічними умовами життєдіяльності, з одного боку, а з іншого – затребуваністю суспільства в духовно-моральному інтелектуальному й фізичному розвитку особистості. Дегуманізація сучасного суспільства, втрата старих і несформованість нових ціннісних установок привели до того, що останнім часом принцип гуманізму в освітньо-виховній системі став ведучим. І сьогодні гуманізм трактується як складна система світоглядних ідей і ціннісних характеристик, що відводить людині особливе місце

у світі. Поворот української освіти до людини, її звернення до гуманістичних ідей викликали підвищений інтерес педагогів до дослідження проблеми гуманізації освіти особистості й в області фізичної культури.

Гуманістичний підхід розуміється як звертання до людини, повага до його особистості, довіра до неї, прийняття її особистісних цілей й інтересів, створення максимально сприятливих умов для розкриття його фізичних здатностей, успішного самовизначення в житті, реалізації здорового способу життя.

Для нової методології освіти принциповим є конкретизація розуміння сутності людини, оскільки її інтереси в освіті є пріоритетними, а самоосвіта набуває особистісної орієнтації. Ідея гуманізації перестає бути просто складовою частиною загальної теорії освіти й здобуває концептуальний характер. Це зробило необхідним перегляд і перебудову всієї системи освіти в галузі фізичної культури.

Розглядаючи проблему гуманізації освіти у всій її багатоаспектності й багатогранності, виділимо її різні напрямки:

- гуманізація цілей, підходів, змісту, форм, методів освіти;
- гуманізація освітнього середовища навчального закладу;
- гуманізація освіти через підготовку майбутнього фахівця, і в першу чергу педагога як носія гуманістичного світогляду;
- розробка й впровадження гуманістично-орієнтованих технологій фізкультурно-спортивної діяльності;
- гуманізація міжособистісних відносин суб'єктів освіти, взаємин у системі викладач-студент, студент-студент, викладач-викладач.

Всі зазначені напрямки є взаємозв'язаними й взаємозалежними, вони конкретизуються відповідно до мети, а результатом стає гармонійно розвинена особистість всіх суб'єктів освіти.

Основними методологічними підходами, що дозволяють більш глибоко осмислити вищезначену проблему, нами виділені культурологічний, аксіологічний, антропологічний, особистісно-діяльнісний, синергетичний, акмеологічний.

Культурологічний підхід забезпечує розгляд досліджуваного феномена на широкому загальнокультурному тлі освітнього соціуму, припускаючи взаємозв'язок формування всіх компонентів культури особистості, забезпечуючи повноцінний процес різнобічного розвитку її інтелектуальної, моральної, психічної, фізичної, естетичної й інших сторін розвитку на основі освоєння цінностей культури й моральності.

Формування фізичної культури при цьому розглядається як форма, засіб саморозвитку культури.

З позицій аксіологічного підходу фізична культура особистості виявляється мірою освоєння людиною її цінностей. Даний процес пов'язаний з активізацією розвитку культурної самосвідомості, здатністю до культурної перетворювальної діяльності в сфері фізичної культури. Рівень розвитку фізичної культури особистості виступає якісним, інтегративним показником результатів освоєння індивідумом її соціальних цінностей.

Антропологічний підхід був споконвічно властивий гуманістичній проблематиці, оскільки безпосередньо звертався до людини. Пов'язаний із людинознавством, він дозволяє зрозуміти цілісність людської природи, сутність виховання, розвитку, взаємозв'язок їхніх рушійних сил. Антропологічний підхід є підставою для розгортання фізичної культури, дозволяючи виділити її специфічні особливості, що полягають в одночасній спрямованості на рухову сферу людини й на соціально-психологічні сторони його організації. Культура внутрішнього миру й тілесності студента виступає при цьому головним критерієм його якісного розвитку.

Акмеологічний підхід покликаний інтенсифікувати процеси гомеостазу, адаптації, соціалізації, самоактуалізації в утворювальному середовищі навчального закладу; дозволяє створювати моделі досягнення вершин "акме" фізичного, особистісного, професійного, соціального й духовного саморозвитку; удосконалювання способу життя суб'єктів освітнього середовища. При цьому самонавчання студента грає тут першорядну роль, оскільки його особистість вдосконалюється не тільки в сприятливих для цього умовах, але й при відсутності таких.

Гуманізація освіти в області фізичної культури як цілеспрямований процес реалізується в наступних напрямках:

- створення умов для формування фізичної культури особистості й усвідомлення її значимості в особистісній сфері й професійній діяльності;
- побудова системи фізкультурної освіти як особистісно-орієнтованої;
- створення умов для саморозвитку, самоактуалізації, самореалізації особистості студента в освітньому просторі фізичної культури;
- розробка технологій гуманізації фізкультурно-спортивної діяльності студентів.

Орієнтація на професіоналізм діяльності вимагав нових підходів до визначення змісту навчання студентів. Вони полягали з усіх акцентів із предметного навчання на інтегрування змісту навчання, на прагнення до системного підходу.

Модельні характеристики майбутніх фахівців з фізичної культури й спорту припускали вироблення нової технології навчання, заснованої на системному об'єднанні профільюючих дисциплін: теорії й методики фізичного виховання й спорту, базових фізкультурно-спортивних видів, педагогічного фізкультурно-спортивного

вдосконалювання й медико-біологічних дисциплін з виділенням різних видів практик як інтегруючих компонентів. Ефективність даного процесу забезпечувалася певними засобами й умовами. До них належать: комплексна організація діяльності студентів, що охоплює навчально-пізнавальну, навчально-практичну й самостійну діяльність; безперервність і систематичність вивчення профілюючих дисциплін; взаємозв'язок теоретичного й практичного навчання, змісту, форм і методів викладання.

Головною умовою ефективності діяльності студентів було включення в зміст роботи завдань, що найбільш адекватно відбивають майбутню професійну діяльність та сприяють формуванню професійно значущих умінь і навичок, розкриттю їхнього творчого потенціалу.

Для проведення моніторингу фізичного стану школярів ми вважали за необхідне регулярно проводити моніторинг фізичного стану студентів [6].

Комплексний контроль за кількісною та якісною оцінкою фізичного стану студентів вимагає, щоб у ході навчального процесу здійснювався постійний моніторинг різноманітних показників, котрі оцінюють рівень фізичної й психічної працездатності, функціональний стан.

Висновки. Постійний моніторинг різноманітних показників фізичної підготовленості майбутніх учителів є діючим проявом гуманізації фізичного виховання. Він не тільки діагностує фізичну підготовленість, а й вивчає умови, фактори, що впливають на формування здорової нації.

Література

- 1) Аванесов В.С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе. – М., 1989.
- 2) Бабанський Ю.К. Оптимизация процесса обучения. – М., 1977.
- 3) Шишов С.Е., Кальней В.А. Школа: мониторинг качества обучения. – М., 2000.
- 4) Юнина Е.А., Севрук А.И. Гуманизация и гуманитаризация образования: Материалы первого съезда работников образования Пермской области. – Пермь, 2000. – С.173-178.

Анотація

У статті розглядаються питання гуманізації освіти з фізичної культури як умова підготовки майбутніх учителів до врахування особистісних інтересів і соціальних потреб, що дозволяють підсилити гуманізувальні функції фізичної культури й спорту у формуванні здорового способу життя особистості.

Аннотация

В статье рассматриваются вопросы гуманизация образования по физической культуре как условие подготовки будущих учителей к учету личностных интересов и социальных потребностей, что позволяет усилить гуманизирующие функции физической культуры и спорта в формировании здорового образа жизни личности.

©2007

Кулик О.Д.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГРАМАТИЧНОГО ЛАДУ МОВЛЕННЯ УЧНІВ 7-9 КЛАСІВ ЗАСОБАМИ СТИЛІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ СКЛАДНИХ СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасні умови функціонування мови вимагають підвищення рівня мовної підготовки й мовленнєвої компетенції членів суспільства. Освіта передбачає інтенсивну цілеспрямовану роботу мовця щодо збагачення знань про виражальні засоби мови, їх стилістичне розмаїття, удосконалення комунікативних умінь в основних видах мовленнєвої діяльності. Основною передумовою поповнення суми знань є розвивальне навчання. Психологи стверджують, що зміст, форми й методи такого навчання спрямовані на самовдосконалення, самоосвіту, саморозвиток особистості, без чого неможливе забезпечення нової якості освіти.

З розвитком цивілізації (продукуванням нових знань, створенням нових технологій, систем комунікацій, ускладненням соціальних зв'язків) постійно вдосконалюються вимоги до якості освіти, одним із найважливіших засобів забезпечення якої є інноваційність освітнього пошуку.

Формування цілей статті... Відповідно для пошуку й упровадження нової максимально ефективною методики навчання стилістичного аналізу складних багатокomпонентних речень, результатом якої має бути формування активної, діяльної, творчої особистості, яка вміє аналізувати, пізнавати, створювати себе, у першу чергу необхідно врахувати й осмислити теоретичні положення психології, дидактики, лінгвістики й методики щодо формування граматичного ладу мовлення учнів. Тому метою цієї публікації стало висвітлення психолого-педагогічних аспектів удосконалення граматичного ладу мовлення учнів 7-9 класів.

Здійснення навчально-виховного процесу в атмосфері взаємодії, приязні, емоційної співдружності, надання дітям ініціативи в пізнавальній діяльності, структурування педагогічного процесу на визнаній педагогом і дітьми солідарній основі, виконання вчителем ролі радника, консультанта, джерела знань, метою якого є створення для учнів реальних можливостей вибору пізнавальних альтернатив можливе тільки за умови врахування таких факторів: головних